

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

к. філософ. наук, доцент

Ірина САВИЦЬКА

“ ” 20 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри педагогіки

Протокол № 18 від “ 07 ” 05 2024 р.

Завідувач кафедри педагогіки д.п.н., професор

О.М. Руслан СОПІВНИК

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП

професор кафедри педагогіки д.п.н., професор

О.В. Оксана ВАСЮК

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ (ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТИ В
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ)**

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 015 Професійна освіта (015.37 «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»)

Освітньо-професійна програма: Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)

Факультет: гуманітарно – педагогічний факультет

Розробники: професор кафедри педагогіки доктор педагогічних наук, професор Мірошніченко В.І.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни
«Історія педагогіки (історія педагогіки та освіти в зарубіжних країнах)»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	«Бакалавр»	
Спеціальність	015 Професійна освіта (015.37 «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»)	
Освітньо-професійна програма	«Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Показники навчальн ої дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	30 год.	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	4 год.	

Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Історія педагогіки (історія педагогіки та освіти в зарубіжних країнах)» – розкрити зв'язок між педагогічними ідеями теоретиків і практиків, спадкоємництво і новаторство в розробці й реалізації педагогічних ідей; надати теоретичні знання з основних парадигм, напрямків розвитку вищої освіти у світі; сформувати вміння застосовувати набуті знання у майбутній педагогічній діяльності, творчо підходити до вирішення будь-якої освітньої проблеми. Головна увага має приділятися проблемам, ідеям і внеску того чи іншого видатного педагога в теорію і практику навчання і виховання. При аналізі педагогічної проблеми у полі зору студента повинні бути соціально-історичні умови, які позначалися на світогляді й педагогічних поглядах вченого-педагога, зумовили його внесок у розробку теорії педагогічної науки.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- забезпечити майбутніх викладачів знаннями з педагогічної спадщини минулого, виходячи з принципу зв'язку історії та сучасності, на ґрунті зв'язку загальноісторичного процесу з історією педагогічної думки різних епох як складової частини цивілізації, культури і освіти поколінь;
- визначити роль корифеїв педагогіки минулого як засновників тих чи інших педагогічних течій або систем освіти і виховання;
- розвиток педагогічного мислення з використанням досвіду педагогіки.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки та інших наук, пов'язаних із сферами виробництва і переробки продуктів сільського господарства та харчовими технологіями і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 2. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.

ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях сфер, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

ПР 03. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

ПР 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.

ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.

ПР 06. Донести зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність, діяльність здобувачів освіти і підлеглих, координувати їх роботу та вмотивовувати.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також основи фундаментальних і прикладних наук, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання. ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях сфер, пов'язаних із аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Змістовий модуль 1.

**Вступ. Виникнення виховання у первісному суспільстві.
Виховання, школа і педагогічна думка в давньому світі, в період античності, середні віки, епоху Відродження та Реформації**

Тема 1. Предмет і завдання курсу «Історія педагогіки та освіти в зарубіжних країнах». Сутність понять «виховання», «освіта», «школа», «педагогічна думка». Виникнення виховання у первісному суспільстві.

Значення, предмет, завдання та структура навчального курсу «Історія педагогіки». Методологічні підходи, принципи та джерела історії педагогіки. Основні теорії походження виховання. Особливості виховання на різних етапах розвитку первісного суспільства.

Тема 2. Школа та виховання в стародавніх цивілізаціях Сходу: Єгипті, Індії, Китаї, Месопотамії.

Загальні риси виховання та освіти у добу Стародавнього Сходу. Виховання і школи у Месопотамії. Перші школи у давньому Єгипті. Основи педагогічної традиції давньої Індії. Брахманізм. Буддизм. Педагогічна думка у давньому Китаї. Вчення Конфуція.

Тема 3. Виховання і педагогічна думка в античному світі (Стародавня Греція та Рим)

Система виховання та освіти у Стародавній Греції. Спартанська та Афінівська системи виховання. Спільні та відмінні риси цих систем. Освіта і виховання в добу Еллінізму III–I ст. до нашої ери. Філософи Стародавньої Греції про виховання. Педагогічні ідеї Піфагора, Геракліта, Ісократ, Демокрита, Сократа, Платона, Аристотеля.

Особливості освіти і виховання у Стародавньому Римі. Ідеї провідних мислителів Стародавнього Риму в контексті освіти і виховання. Педагогічна думка Стародавнього Риму: Цицерон, Сенека, Квінтіліан. Зародження християнської традиції виховання. Ідеологи раннього християнства (Августин Аврелій - Блаженний, Флавій Кассіодор, Григорій Назіанський, Василь Великий, Святий Ієронім, Іоанн Златоуст).

Тема 4. Розвиток школи, виховання і педагогічних ідей в епоху Середньовіччя у країнах Сходу: Візантії, арабському світі, середньовічних Індії та Китаї.

Загальна характеристика виховання та освіти епохи Середньовіччя.

Особливості розвитку освітньої системи у Візантії. Етапи та зміст навчання у Візантійській імперії. Специфіка педагогічної думки у Візантії: поєднання античних педагогічних ідей з уявленнями про виховання мислителів східної православної церкви. Ідейна основа системи освіти в країнах середньовічного Сходу. Система виховання та навчання в арабському світі. Етапи та зміст освіти. Виховання і освіта у Середньовічних Індії та Китаї. Головні ідеї педагогічної думки народів середньовічного Сходу. Вчені-енциклопедисти Кінді, Фарабі, Біруні, Авіценна.

Тема 5. Освіта і виховання в західноєвропейських країнах в епоху Середньовіччя, Відродження і Реформації.

Освіта і виховання у середньовічній Західній Європі. Шкільний устрій Середньовіччя. Схоластика і її вплив на зміст і методику навчання. Розвиток університетської освіти в Західній Європі в епоху Середньовіччя. Вплив Реформації на розвиток виховання та освіти. Система виховання єзуїтів у період Контрреформації.

Зародження гуманістичної педагогіки в епоху пізнього Середньовіччя (XIV – XVI ст.) – епоху Відродження. Школа і педагогічна думка у Європі в епоху Відродження. Погляди мислителів доби Відродження на виховання та освіту. Культура епохи європейського Відродження. «Будинок радості» В. да Фільтре. Педагогічні погляди Т. Мора і Т. Компанелли. Гуманістичні ідеї освіти і виховання Ф. Рабле, Е. Роттердамського, М. Монтеня. Соціалісти-утопісти про освіту і виховання.

Змістовий модуль 2.

Виховання, освіта та педагогічна думка країн Західної Європи у Новий та Новітній час (XVI - XX ст.)

Тема 6. Розвиток освіти і виховання в європейських країнах у добу Нового часу (XVI – XVIII ст.). Новаторство педагогічних ідей Я.А. Коменського, Джона Локка і Ж.-Ж.Руссо.

Особливості епохи Нового часу (XVI – XVIII ст.) та головні ідеї європейських мислителів цього періоду щодо освіти і виховання.

Новаторство педагогічних ідей Я.А. Коменського. Життя та педагогічна діяльність Я. Коменського. Світогляд Я.А. Коменського, мета та завдання виховання особистості. Метод виховання та навчання за Я. Коменським. Вікова періодизація й система шкільної освіти. Зміст і методика виховання дітей в материнській школі. Класно-урочна система Я.А. Коменського. Принципи навчання. Трактатування Я. Коменським принципу природовідповідності. Моральне виховання. Характеристика навчальних книг Я.А. Коменського. Вимоги до особистості вчителя в педагогіці Я.А. Коменського.

Англійська педагогіка XVII ст. Педагогічна концепція Дж. Локка. Цілісна система виховання Джона Локка. Програма виховання джентльмена. Дж. Локк

про значення раннього початкового виховання дітей. Мета, зміст і методика фізичного, морального і розумового виховання дітей. Проект «Робочі школи».

Французьке просвітництво XVIII ст. Педагогічна думка про виховання і освіту епохи Просвітництва. Модель освіти і виховання Ж.-Ж. Руссо. Вчення про природне, природовідповідне та вільне виховання Жан-Жака Руссо. Теорія самоцінності дошкільного дитинства. Вікова періодизація життя дітей і особливості виховання і навчання в кожній з вікових періодів. Порівняльна характеристика поглядів Гельвеція та Дідро. Народна освіта у країнах Західної Європи XVII-XVIII ст. Моніторіальна система Белл-Ланкастера.

Тема 7. Розвиток педагогічних ідей у країнах Західної Європи в добу Нового часу (кін. XVIII – XIX ст.). Педагогічні погляди і діяльність Й.Г.Песталоцці, Й. Гербарта, Ф. Фребеля, А. Дістервега, Р. Оуена, Ш. Фур'є.

Педагогічні ідеї філософів країн Західної Європи (XVIII – XIX ст.). Внесок представників «німецької класичної філософії» у розвиток освіти і виховання Нового часу: І. Кант, Ф. Шлейєрмахер, І. Фіхте, Г. Гегель, Л. Фейєрбах, О. Конт, Дж. С. Мілль, Г. Спенсер, К. Маркс. Ключові поняття неklasичної філософії філософії С. К'єркегора, А. Шопенгауера та Ф. Ніцше.

Експериментальні пошуки оптимальної моделі виховання та навчання Й.Г. Песталоцці. Педагогічна діяльність та соціальні погляди Й. Г. Песталоцці. Мета і сутність виховання за Й. Г. Песталоцці. Теорія елементарної освіти. Основи первинного навчання і методики початкової освіти. Принципи виховання дітей дошкільного віку в сім'ї у педагогії Й.Г. Песталоцці. Значення педагогічних ідей Й.Г. Песталоцці для дальшого розвитку прогресивних начал у дошкільній педагогії. Педагогічна теорія Й. Гербарта.

Ідеї виховання дитини Ф. Фребеля: теорія розвитку дитини, методика виховання в дитячому садку, система ігор і занять із дітьми дошкільного віку, підготовка виховательок. Внесок А. Дістервега у розвиток виховання та освіти. Головні педагогічні ідеї Ф.А.В. Дістервега. Мета, завдання і принципи виховання. Програма розвивального навчання. Педагогічні проекти Р. Оуена та Ш. Фур'є.

Тема 8. Загальні тенденції розвитку освіти і педагогіки у Новітній час (кінець XIX - XX ст.)

Характеристика основних наукових напрямків у зарубіжній реформаторській педагогії кін. XIX – XX ст. Дитиноцентризм.

Реформаторські течії у вихованні. Педагогіка «вільного виховання». Провідні принципи «вільного виховання»

Еллен Кей, Генріха Шаррельмана. Педагогічна система Марії Монтесорі. Теорія самонавчання і самовиховання. Методика виховання дітей у «будинках дітей»: організація життя дітей, сенсорне виховання і підготовка до праці, виховання дисциплінованості й релігійності. Основні положення книги М. Монтесорі «Мій метод наукової педагогіки, застосований для дитячого

виховання в «будинках дитини». Дидактичний матеріал М. Монтесорі. Скаутський рух.

Пауль Наторп – засновник соціальної педагогіки. Джон Дьюї – представник педагогіки прагматизму (прогресивізму) та інструменталізму. Експериментальна педагогіка. Експериментальна новаторська шкoлaлaборaтoрiя Дж. Дьюї.

Педагогіка «громадянського виховання» і «трудової школи». Вільгельм Лай – засновник «школи дії». Георг Кершенштайнерта «трудова школа».

Вальдорфська школа Р. Штайнера. Історія виникнення першої вальдорфської школи. Особливості вальдорфської педагогіки.

Навчання за «методом проєктів», розробленим американськими педагогами У. Кілпатріком та Е. Паркхерст. «Дальтон-план» як різновид «методу проєктів». Нові системи виховання «Віннетка-план», «Дальтон-план» (лабораторний метод), «Йена-план», «Мангеймська шкільна система».

Представники функціональної педагогіки у Франції та Швейцарії (Е. Клапаред, А. Фер'єр, С. Френе та інші).

Типи експериментальних навчально-виховних закладів. Концептуальні школи: трудові (Г. Кершенштейнер), школи дії (А. Лай, Д. Дьюї), вільного виховання (М. Монтесорі), естетичного виховання (Г. Шаррельман), «Школа життя» (О. Декролі), нові школи (С. Редді, Е. Клапаред, Е. Демолен), сільські виховні будинки (Г. Літц, Г. Вінекен).

Педагогічні погляди Януша Корчака. Педагогічні концепції формування і розвитку особистості. Теорія типів особистості на основі ціннісного підходу Едварда Шпрангера. Абрахам Маслоу – автор теорії мотивації та вчення про потреби людини. Теорія пошуку сенсу життя (логотерапія) Віктора Еміля Франкла.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма								заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Вступ. Виникнення виховання у первісному суспільстві. Виховання, школа і педагогічна думка в давньому світі, в період античності, середні віки, епоху Відродження та Реформації														
Тема 1. Предмет і завдання курсу «Історія педагогіки та освіти в зарубіжних країнах». Сутність понять «виховання», «освіта», «школа», «педагогічна думка». Виникнення виховання у первісному суспільстві.	1	8	2	2			4							

Тема 2. Школа та виховання в стародавніх цивілізаціях Сходу: Єгипті, Індії, Китаї, Месопотамії.	1	8	2	2		4							
Тема 3. Виховання і педагогічна думка в античному світі (Стародавня Греція та Рим).	3	12	4	4		4							
Тема 4. Розвиток школи, виховання і педагогічних ідей в епоху Середньовіччя у країнах Сходу: Візантії, арабському світі, середньовічних Індії та Китаї.	5	8	2	2		4							
Тема 5. Освіта і виховання в західноєвропейських країнах в епоху Середньовіччя, Відродження і Реформації.	5 7	12	2 2	2 2		2 2							
Разом за змістовим модулем 1		48	14	14		20							
Змістовий модуль 2. <i>Виховання, освіта та педагогічна думка країн Західної Європи у Новий та Новітній час (XVI - XX с т.)</i>													
Тема 1. Розвиток освіти і виховання в європейських країнах у добу Нового часу (XVI – XVIII ст.). Новаторство педагогічних ідей Я.А. Коменського, Джона Локка і Ж.-Ж.Руссо.	9 11		4 2	4 2		4							
Тема 2. Розвиток педагогічних ідей у країнах Західної Європи в добу Нового часу (кін. XVIII–XIX ст.). Педагогічні погляди і діяльність Г. Песталоцці, Й. Гербарта, Ф. Фребеля, А. Дістервега, Р. Оуена, Ш. Фур'є.	11 13		2 4	2 4		4							
Тема 3. Загальні тенденції розвитку	15		4	4		2							

освіти і педагогіки у Новітній час (кін. XIX–XX ст.)													
Разом за змістовим модулем 2	42	16	16			10							
Усього годин	90	30	30			30							

3. Теми практичних занять

№ зан.	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Вступ. Виникнення виховання у первісному суспільстві. Виховання, школа і педагогічна думка в давньому світі, в період античності, середні віки, епоху Відродження та Реформації	
1	Предмет і завдання курсу «Історія педагогіки та освіти в зарубіжних країнах». Сутність понять «виховання», «освіта», «школа», «педагогічна думка». Виникнення виховання у первісному суспільстві	2
2	Школа та виховання в стародавніх цивілізаціях Сходу: Месопотамії, Єгипті, Індії, Китаї.	2
3	Виховання і педагогічна думка в античному світі (Стародавня Греція)	2
4	Виховання і педагогічна думка в античному світі (Стародавній Рим)	2
5	Розвиток школи, виховання і педагогічних ідей в епоху Середньовіччя у країнах Сходу: Візантії, арабському світі, середньовічних Індії та Китаї	2
6	Освіта і виховання в західноєвропейських країнах в епоху Середньовіччя і Реформації	2
7	Освіта і виховання в західноєвропейських країнах в епоху Відродження	2
	Змістовий модуль 2. Виховання, освіта та педагогічна думка країн Західної Європи у Новий та Новітній час (XVI - XX ст.)	
8	Розвиток освіти і виховання в європейських країнах у добу Нового часу (XVI – XVIII ст.). Особливості епохи та головні ідеї виховання мислителів у країнах Європи (XVI – XVIII ст.) Новаторство педагогічних ідей Я.А. Коменського.	2
9	Розвиток освіти і виховання в європейських країнах у добу Нового часу (XVI – XVIII ст.). Педагогічна спадщина Джона Локка	2
10	Розвиток освіти і виховання в європейських країнах у добу Нового часу (XVI – XVIII ст.). Педагогічна концепція Ж.-Ж.Руссо. Педагогічна думка про виховання й освіту епохи Просвітництва	2
11	Розвиток педагогічних ідей у країнах Західної Європи в добу Нового часу (кін. XVIII – XIX ст.). Педагогічні ідеї філософів країн Західної Європи (XVIII – XIX ст.). Внесок представників «німецької класичної філософії» у розвиток освіти і виховання Нового часу: І. Кант, Ф. Шлейєрмахер, І. Фіхте, Г. Гегель, Л. Фейєрбах, О. Конт, Дж. С. Мілль, Г. Спенсер, К. Маркс. Ключові поняття некласичної філософії філософії С. К'єркегора, А. Шопенгауера та Ф. Ніцше.	2
12	Розвиток педагогічних ідей у країнах Західної Європи в добу Нового часу (кін. XVIII – XIX ст.). Педагогічні погляди і діяльність Й. Г. Песталоцці та Й. Гербарта.	2
13	Розвиток педагогічних ідей у країнах Західної Європи в добу Нового часу (кін. XVIII – XIX ст.). Педагогічні погляди і діяльність Ф. Фребеля, А. Дістервега, Р. Оуена, Ш. Фур'є.	2
14	Загальні тенденції розвитку освіти і педагогіки у Новітній час (кінець XIX - XX ст.). Реформаторські течії у вихованні. Е. Кей, Г. Шаррельман, М. Монтессорі. Пауль	

	Наторп – засновник соціальної педагогіки. Дж. Дьюї – представник педагогіки прагматизму. В. Лай – засновник «школи дії». «Трудова школа» Г. Кершенштайнера. Вальдорфська школа Р. Штайнера.	2
15	Загальні тенденції розвитку освіти і педагогіки у Новітній час (кінець XIX - XX ст.). «Метод проєктів» У. Кілпатріка та Е. Паркхерст. Нові системи виховання «Віннетка-план», «Дальтон-план» (лабораторний метод), «Йена-план», «Мангеймська шкільна система». Педагогічні погляди Януша Корчака. Педагогічні концепції формування і розвитку особистості Е. Шпрангера, А. Маслоу, В. Франкла.	2
Разом годин практичних занять		30

4. Теми самостійної роботи

№ зан.	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Вступ. Виникнення виховання у первісному суспільстві. Виховання, школа і педагогічна думка в давньому світі, в період античності, середні віки, епоху Відродження та Реформації	
1	Предмет і завдання курсу «Історія педагогіки та освіти в зарубіжних країнах». Сутність понять «виховання», «освіта», «школа», «педагогічна думка». Виникнення виховання у первісному суспільстві	2
2	Школа та виховання в стародавніх цивілізаціях Сходу: Месопотамії, Єгипті, Індії, Китаї.	2
3	Виховання і педагогічна думка в античному світі (Стародавня Греція)	2
4	Виховання і педагогічна думка в античному світі (Стародавній Рим)	2
5	Розвиток школи, виховання і педагогічних ідей в епоху Середньовіччя у країнах Сходу: Візантії, арабському світі, середньовічних Індії та Китаї	2
6	Освіта і виховання в західноєвропейських країнах в епоху Середньовіччя і Реформації	2
7	Освіта і виховання в західноєвропейських країнах в епоху Відродження	2
	Змістовий модуль 2. Виховання, освіта та педагогічна думка країн Західної Європи у Новий та Новітній час (XVI - XX ст.)	
8	Розвиток освіти і виховання в європейських країнах у добу Нового часу (XVI – XVIII ст.). Особливості епохи та головні ідеї виховання мислителів у країнах Європи (XVI – XVIII ст.) Новаторство педагогічних ідей Я.А. Коменського.	2
9	Розвиток освіти і виховання в європейських країнах у добу Нового часу (XVI – XVIII ст.). Педагогічна спадщина Джона Локка	2
10	Розвиток освіти і виховання в європейських країнах у добу Нового часу (XVI – XVIII ст.). Педагогічна концепція Ж.-Ж.Руссо. Педагогічна думка про виховання й освіту епохи Просвітництва	2
11	Розвиток педагогічних ідей у країнах Західної Європи в добу Нового часу (кін. XVIII – XIX ст.). Педагогічні ідеї філософів країн Західної Європи (XVIII – XIX ст.). Внесок представників «німецької класичної філософії» у розвиток освіти і виховання Нового часу: І. Кант, Ф. Шлейєрмахер, І. Фіхте, Г. Гегель, Л. Фейєрбах, О. Конт, Дж. С. Мілль, Г. Спенсер, К. Маркс. Ключові поняття некласичної філософії філософії С. К'єркегора, А. Шопенгауера та Ф. Ніцше.	2
12	Розвиток педагогічних ідей у країнах Західної Європи в добу Нового часу (кін. XVIII – XIX ст.). Педагогічні погляди і діяльність Й. Г. Песталоцці та Й. Гербарта.	2
13	Розвиток педагогічних ідей у країнах Західної Європи в добу Нового часу (кін. XVIII – XIX ст.). Педагогічні погляди і діяльність Ф. Фребеля, А. Дістервега, Р. Оуена, Ш. Фур'є.	2

14	Загальні тенденції розвитку освіти і педагогіки у Новітній час (кінець XIX - XX ст.). Реформаторські течії у вихованні. Е. Кей, Г. Шаррельман, М. Монтесорі. Пауль Наторп – засновник соціальної педагогіки. Дж. Дьюї – представник педагогіки прагматизму. В. Лай – засновник «школи дії». «Трудова школа» Г. Кершенштайнера. Вальдорфська школа Р. Штайнера.	2
15	Загальні тенденції розвитку освіти і педагогіки у Новітній час (кінець XIX - XX ст.). «Метод проектів» У. Кілпатріка та Е. Паркхерст. Нові системи виховання «Віннетка-план», «Дальтон-план» (лабораторний метод), «Йена-план», «Мангеймська шкільна система». Педагогічні погляди Януша Корчака. Педагогічні концепції формування і розвитку особистості Е. Шпрангера, А. Маслоу, В. Франкла.	2
Разом годин самостійної роботи		30

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- залік;
- модульні тести;
- реферати;
- захист практичних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анутовання, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання:

- залік;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	Екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	

0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти з засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <http://elearn.nubip.edu.ua>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Історія педагогіки. Історія зарубіжної педагогіки : курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 013 «Початкова освіта» освітнього ступеня «бакалавр» / укладач С.Ю. Човрій. Мукачєво : МДУ, 2021. 40 с.

2. Човрій С. Ю. Історія педагогіки. Історія зарубіжної педагогіки : методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта» денної та заочної форм навчання. Мукачєво : МДУ, 2022. 42 с.

3. Історія зарубіжної педагогіки: конспект лекцій / Упорядники: Л.В. Маляр, М.І. Кухта. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2020. 64 с.

Допоміжна

1. Задорожна-Княгницька Л. В. Історія педагогіки: навчальний посібник для студентів ЗВО. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 364 с.

2. Університетська освіта в підручниках і навчальних посібниках з історії педагогіки незалежної України. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://lib.iitta.gov.ua/708882/1>

3. Загальна педагогіка : навчальний посібник / О. Ф. Євсюков, С.А. Чупахін; за ред. О. Ф. Євсюкова. Харків, 2020. 150 с.

4. Березівська Л. Історія зарубіжної шкільної освіти у сучасних підручниках з історії педагогіки. [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://library.udpu.edu.ua/library_files/istoruk_ped_almanax/2015_1/8.pdf

Інформаційні ресурси

1. Бібліографічний словник [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://enc-dic.com/biography>

2. Вікіпедія, вільна енциклопедія [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki> –.
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.library.edu-ua.net/id/485/> –.
4. Педагогічний словник [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://enc-dic.com/pedagogics>
5. Розвиток школи і педагогіки у зарубіжних країнах в ХІХ ст. [.https://studentam.net.ua/content/view/2257/85/](https://studentam.net.ua/content/view/2257/85/)
6. Кубрак О. Розвиток виховання та освіти в Європі в ранньому та середньому середньовіччі (v – xiii ст.). [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/10686/1/Кубрак%20О.В.%20>
7. Кравченко С. Тенденції розвитку освіти в країнах ЄС та Україні. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://lib.iitta.gov.ua>
8. Вільям Джейнс. Історія американської освіти школа, суспільство і загальний добробут. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.wilsoncenter.org/sites/default>
9. Романовська О., Романовська Ю., Романовський О. Досвід вищої освіти Сполучених Штатів Америки ХХ–ХХІ століть. Книга 4 : Особливості академічного (університетського) підприємництва у США другої половини ХХ – початку ХХІ століть. 2020. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/2962>
10. Martyniuk O. Історичні аспекти розвитку шкільної освіти та навчальної книги в Німеччині у VII–XVIII ст. 2022. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://lkr.ndu.edu.ua/index.php/nz/article/view/841>